

Konkurss “Pa vienam burtam” ****

Rīga 08.10.2016.

33 konkursa jautājumu atbildes vārdu pirmie burti ir latviešu alfabēta burti: 1. jautājumam – pirmais burts, 2. jautājumam – otrais burts utt., 33. jautājumam – trīsdesmit trešais burts. Par pareizu atbildi uz jautājumu pienākas viens punkts. Maksimāli iespējamais punktu skaits – **33**.

1. Uzrakstiet ANO dalībvalsts galvaspilsētu, kuras oficiālais nosaukums sākas ar A burtu un kuras latviskajā nosaukumā ir visvairāk burtu!

.....

2. Ja vārda vienskaitļa formai *piekabina* tipisku vīriešu dzimtes galotnes burtu – tad ir karpu dzimtas saldūdens zivs, ja vārda vienskaitļa formai *piekabina* tipisku sieviešu dzimtes galotnes burtu – tad ir daudzgadīgs kurvjiežu dzimtas augs. Uzrakstiet abus vārdus!

.....

3. Ar lielo sākuma burtu – lielākais Japānas ezers – ... ezers; ar mazo sākuma burtu – lautai līdzīgi japāņu mūzikas instrumenti. Pareizi, saskaņā ar pareizrakstības likumiem, uzrakstiet abus vārdus!

.....

4. 2016. gada janvārī pasaules masu medijos parādījās ziņa, ka Starptautiskajā Kosmosa stacijā izaugusi un uziedzējusi pirmā puķe kosmosā. Tā bija oranža ...

.....

5. Pagājušā gadsimta 50-gados Puertoriko aizsākās un pēc tam arī citās reģiona valstīs izplatījās nostāsti par kādu neparastu radījumu, kas naktīs sūcot asinis mājlopiem un nogalina tos. Kā sauc šo mītisko briesmoni, kura nosaukums tulkojumā no spāņu valodas nozīmē “kazu vampīrs”?

.....

6. Svētais Pāvils un Svētais Georgs, Čārlzs (Kārlis) I un Marija I Stjuarte, Marija Antuanete un Maksimiljēns Robespjērs, Stepans Razins un Jemeljans Pugačovs. Visas šīs vēsturiskās personas sodītas ar nāvi līdzīgā veidā. Kā sauc šo vardarbīgo nāvi no latīņu valodas aizgūtā svešvārdā?

.....

7. Izteiksmīgi sīkstulju tēli pasaules literatūrā: Moljēram – Arpagons, Nikolajam Gogolim – Pļuškins, Kārlim Skalbem – pirtnieks Ansis, Čārlzam Dikensam – ... Skrūdžs.

.....

8. Kā sauc telefona un telegrāfa slodzes intensitātes mērvienību, kas nosaukta kāda dāņu matemātiķa un inženiera vārdā?

.....
9. Par pēdējo divu gadu pasaules čempionu daiļslidošanā vīriešiem kļuvis netipiskas daiļslidošanas valsts Spānijas pārstāvis ar tipisku spāņu vārdu – Havjers, un tipisku spāņu uzvārdu – ...

.....
10. Par pirmo Latvijas gada putnu 1996. gadā tika izvēlēts putns, kura latīniskais nosaukums ir *Crex crex*, latviski – ...

.....
11. Teodora Dreizera un Henrika H. Langelanna romāni, Džeses Kellermana detektīvromāns – visiem šiem literārajiem darbiem ir vienāds nosaukums. Kāds?

.....
12. Kā latīniski sauc cilvēku ģints pārstāvi, kurš dzīvojis pirms apmēram 2,2 līdz 1,6 miljoniem gadu (atliekas pagājušā gadsimta 60-tajos gados atrastas Olduvejas aizā Tanzānijā) un kuram sugas nosaukumu 1964. gadā deva paleontologi Mērija un Luiss Līkiji?

.....
13. Sauklis sagaidot Latvijas 90 gadu jubileju – “ ... par Latviju!”

.....
14. To latīniskais nosaukums ir *ren*, mēs tās dēvējam kādā no vācu valodas aizgūtā vārdā. Kā tās sauca mūsu senči?

.....
15. Ir vīrieši, kuri vairāk par mūžīgu dzīvību vēlas mūžīgu potenci. Viens no brīnumlīdzekļiem šī sapņa sasniegšanai ir kāds alkaloids, ko iegūst no Rietumāfrikā augoša rubiju dzimtas koka mizas. Tiesa, tam ir daudzas nepatīkamas blaknes, tāpēc ar tā lietošanu ļoti jāuzmanās. Kā sauc šo brīnumalkoloīdu?

.....
16. Šī reālā organizācija kā destruktīvs spēks darbojas A. Konana Doila stāstā “Piecas apelsīnu sēkliņas”, M. Mičelas romānā “Vējiem līdzi”, kinofilmā “Misisipi ugunīs”, animācijas seriāla “Dienvidparks” epizodē un daudzos citos dažādu žanru mākslas darbos. Kā sauc organizāciju?

.....
17. Tas nav lamu vārds, nav arī latviešu literārās valodas vārds. Tas, iespējams, ir nelatviešiem viens no grūtāk izrunājamiem latviešu valodas vārdiem. Ar to apzīmē gan mazus bērnus, gan ākstus, gan mazas, smieklīgas figūriņas, gan blēņas, gan našķus, gan bērnu Ziemsvētku rotaļu. Uzrakstiet šo vārdu!

.....
18. Kā sauc nelielu puscaurspīdīgu jūras hordaini bez galvas smadzenēm un galvaskausa, ar lancetisku astes spuru?

19. Kā sauc Kaukāzā, Turcijā un Vidusāzijā iecienītu ēdienu, ko gatavo no samaltas un garenā formā saveltas, uz iesma uzspraustas un grilētas jēra gaļas ar piedevām? Papildinformācija: ēdiena nosaukums sastāv no diviem vārdiem, no kuriem pirmais turku valodā nozīmē – trubiņa, otrais arābu valodā – cepta gaļa.

.....
20. Supremātisms ir modernisma novirziens tēlotājā mākslā 20. gadsimta sākumā, kam raksturīgs vienkāršāko ģeometrisku formu izmantojums. Kas ir tā pamatlicējs (uzvārds) un kā sauc šī pamatlicēja ievērojamāko darbu?

.....
21. Šīs Japānas kompānijas nosaukums aptuvenā tulkojumā nozīmē “Atstāj veiksmi debesu ziņā”. Tā dibināta 1889. gadā un sākumā ražoja spēļu kārtis. Tagad tā ir viena no pasaules vadošajām datorspēļu kompānijām (zīmoli: Super Mario, pokemoni u.c.), pēc apgrozījuma trešā lielākā Japānas kompānija. Kā to sauc?

.....
22. Tas ir visblīvāk apdzīvotais ASV štats, tā galvaspilsēta ir Trentona. Kā sauc štatu?

.....
23. Izdzirdot vai izlasot šo vārdu pirmā doma ir: tas apzīmē bailes no kāda dieva. Patiesībā šis grieķu izcelsmes vārds apzīmē bailes no sāpēm. Uzrakstiet šo vārdu!

.....
24. Somu valodas vārds *saippuakivikauppias* esot pasaulē garākais viena vārda ...

.....
25. Lauku; laukiem raksturīgs; lauciniecisks

.....
26. Saplūstot stalaktītiem ar stalagmītiem rodas ...

.....
27. Zirgs ar gaiši pelēku vai tumši pelēku apmatojumu, kurā ir balti un melni mati, arī sirmis –

.....
28. Kā Dienvidu un Dienvidaustrumāzijā tiek saukts motorikša (arī autorikša, mototaksometrs)? Papildinformācija: latviešu valodā tas ir dubults izsaukmes vārds.

.....
29. Kā sauc ikgadēju meteoru plūsmu decembrī, kas nāk no radianta Mazā Lāča zvaigznājā?

.....
30. Neliela ūdenstece, kas savieno divus ezerus vai upi ar ezeru; arī caurteka – ...

31. Viņa bija PSRS Tautas skatuves māksliniece, pagājušā gadsimta 50. un 60. gadu Latvijas PSR Valsts Akadēmiskā operas un baleta teātra (tagad Latvijas Nacionālā opera) baleta trupas vadošā soliste. Viņas lomu skaitā: Džuljeta, Karmena, Odeta, Žizele, Raimonda, Nelima, Egīna u.c. galvenās lomas. Kā viņu sauca (vārds, uzvārds)?

.....
32. Karibas ezers (*Lake Kariba*) ir viens no pasaulē lielākajiem (ap 5600 km²) mākslīgajiem ezeriem, kas tika izveidots 1959. gadā aizdambējot ... upi. Tā akvatorija aptver divu valstu teritoriju: ziemeļu un ziemeļrietumu daļa atrodas ..., dienvidu un dienvidaustrumu daļa –

.....
33. Ja Jūs esat lasījuši Žila Verna darbus, tad varbūt zināsiet, kā Ziemeļbrazīlijā sauc primitīvu, plostam līdzīgu zvejnieku laivu?

.....
Sastādīja V. Insbergs

Atbildes: 1. – Andora la Velja; 2. – ālanti, ālantes; 3. – Bivas, bivas; 4. – cinnija; 5. – čupakabra; 6. – dekapitācija; 7. – Ebenezers; 8. – ērlangs; 9. – Fernandess; 10. – grieze; 11. – “Ģēnijs”; 12. – *Homo Habilis*; 13. – Iededzis; 14. – īkstis (nieres); 15. – johimbīns; 16. – kukluksklans; 17. – ķiņķēziņi; 18. – lancetnieks; 19. – ļuļa kebabs; 20. – Maļevičs, “Melnais kvadrāts”; 21. – *Nintendo*; 22. – Ņūdžersija; 23. – odinofobija; 24. – palindroms; 25. – ru rāls; 26. – stalagnāti; 27. – šķimelis; 28. – tuktuks; 29. – ursīdas; 30. – ūziņa; 31. – Velta Vilciņa; 32. – Zambezi, Zambijā, Zimbabvē; 33. - žangada